

Vizija Slovenije 2050

(Osnutek z delavnice)

Predgovor

Novembra 2015 je skupina petdesetih državljanov, predstavnikov različnih področij slovenske družbe, na tridnevni delavnici z naslovom »Prihodnost ni daleč. Slovenija 2050« prispevala k oblikovanju prvega osnutka vizije Slovenije do leta 2050. Njihov namen je bil ambiciozen, in sicer skozi poglobljeno razpravo in izmenjavo mnenj identificirati ključne elemente vizije o tem, kako si državljanke in državljanji želimo živeti v horizontu leta 2050, predvsem pa oblikovati model za aktivno delovanje tako institucij kot posameznikov v smeri izboljšav slovenske družbe. Ti prvi koraki, ki so rezultat delavnice in vam jih predstavljamo v nadaljevanju, so pomembni za doseganje širšega konsenza glede naše skupne prihodnosti na vključujoč način in bodo kot taki tudi podlaga za nadaljnjo podrobnejšo opredelitev strateških razvojnih prioritet.

Vizija Slovenije 2050 je kot rečeno del širšega procesa – priprave nove Strategije razvoja Slovenije. Gre za pogled z vrha, ki ponuja jasno in dolgoročno vizijo razvoja Slovenije. V procesu oblikovanja dokumenta smo si prizadevali, da presežemo dosedanje prakse na tem področju. Rezultat delavnice je prvi osnutek vizije, ki je oblikovan skozi preplet petih tem, kot so: kakovost življenja, inovativna družba, zaupanje, znanje in veščine ter identiteta Slovenije.

Boljša **kakovost življenja** je nekaj, k čemur stremimo vsi in če želimo spremembe na bolje udejanjiti v praksi, moramo doseči premik iz običajne osredotočenosti na gospodarsko rast k blaginji. Prav zaradi spremembe miselnosti v smeri družbene odgovornosti leta 2050 živimo bolje, bolj zadovoljno in dlje. To nam je uspelo, ker smo motivirani in kažemo več drznosti, poguma, samoiniciativnosti in osebne odgovornosti na vseh področjih družbenega življenja. Zdravo okolje in način življenja sta osnova za zdrav življenjski slog, ki se posledično odraža tudi v večji stopnji splošnega zadovoljstva ljudi, njihovega zdravja, višji delovni produktivnosti ter boljšemu strukturiranju časa.

Zavedajoč se širših globalnih sprememb in trendov ter geostrateškega položaja slovenske države nam sodobna prometna in komunikacijska infrastruktura omogočata razvoj države tako navznoter kot tudi navzven. S tem smo izboljšali tudi pozicioniranje Slovenije na globalnem trgu in se uspešneje soočamo z zunanjimi vplivi, za katere je Slovenija zaradi svojih posebnosti in edinstvenosti svojega prostora še posebej dovzetna.

Smo odprta in **inovativna družba** kreativnih posameznikov. Skozi razcvet družbenih, tehnoloških in institucionalnih inovacij smo razvili model, ki aktivno ponuja odgovore na globalne izzive. Razvili smo družbene in poslovne modele, ki prispevajo k dvigu produktivnosti in večji učinkovitosti. Na področju znanosti in raziskav ključno prispevamo k razvoju novih izdelkov in storitev, ki jih uspešno uveljavljamo na domačem in svetovnem trgu in ob tem upoštevamo tudi globalne trende.

V luči dolgoročnih razvojnih sprememb pomemben izziv predstavlja povečanje **zaupanja**, tako za državo kot za njene državljane. V preteklosti se je izkazalo, da kljub številnim dosežkom, naš skupni napredek močno ovira razraščajoče nezaupanje na ravni institucij in posameznikov. Primarna naloga države in njenih nosilcev v letu 2050 je, da povrnejo zaupanje in nudijo visoko kakovostne javne storitve skozi odprt, transparenten in odgovoren odnos. Zaradi raznolikosti v družbi je pomembno dosledno spoštovati družbene vrednote, kot so solidarnost, strpnost, medsebojno sodelovanje, varnost in mir, pri čemer pa je pomembno, da se zavedamo ne le svojih pravic, temveč tudi obveznosti in dolžnosti. Za stabilnost družbe in njeno zunanjo odpornost pa so ključnega pomena tudi socialna, prehranska, energetska in obrambna varnost.

Da navedeno dosegamo, si prizadevamo skozi proces vzgoje in izobraževanja dodatno krepiti **znanje** ter razvijati **veščine** za življenje. Tvorni element skupnega uspeha je opolnomočenje posameznika, ki krepí veščine sodelovanja ter na ta način aktivno sodeluje v odločevalskih procesih, kot tudi pri zastavljanju in uresničevanju skupnih ciljev. Gre za proces celostnega in ozaveščenega učenja na vseh ravneh izobraževanja v vseh življenjskih obdobjih, ki prispevajo tudi h krepitvi samozavesti in samostojnosti posameznika. Visoko strokovne in globalno priznane institucije znanja nam zagotavljajo kakovostno izobrazbo kot tudi potrebne veščine za delo in življenje. Živimo v družbi, ki omogoča razvoj posameznika v celotnem življenjskem obdobju ter spodbuja njegove talente. Pomembna je vzgoja otrok in mentorstvo s ciljem prenosa znanja in krepitve medgeneracijskega sodelovanja. Vzgojno izobraževalni sistem ponuja razvoj veščin kritičnega mišljenja, kreativnosti, raziskovanja, podjetnosti in podjetniške inovativnosti. Na ta način posameznik pridobiva ustrezna znanja in veščine, da lahko učinkovito prispeva k osebni in družbeni razvoju.

Odgovori na vprašanja, od kod prihajamo in kam gremo, ki se skozi zgodovinski proces izražajo kot močni elementi v naši nacionalni in evropski **identiteti**, so še posebej pomembni za odgovor na vprašanje, kdo smo. Nacionalna zavest se je v preteklosti, predvsem zaradi različnih zunanjih dejavnikov, kot tudi politične in gospodarske situacije, spreminjala. V letu 2050 smo ponosni na to, da smo kot narod ohranili samostojnost in suverenost, in da smo ob tem postali še bolj odločni in prepoznavni. Smo narod, ki se s ponosom zaveda pomembnosti slovenskega jezika in izjemnih kulturnih korenin. Naš geostrateški položaj nam brez dvoma omogoča boljšo vpetost v mednarodne prometne in gospodarske tokove, majhnost naše države pa lažjo prilagodljivost in odpornost na zunanje dražljaje. Naravne danosti in znamenitosti so pomembne za razvoj in uspešno promocijo naše države izven meja, pri čemer v ospredje postavljamo naš največji potencial - ljudi.

Slovenija je leta 2050 generator številnih uspešnih zgodb. Prebivalci Slovenije smo aktivni državljani na vseh področjih dela in življenja, kjer kritično in tvorno sodelujemo tudi v vseh družbenih procesih. Preko zaupanja ter odprte in inovativne družbe ustvarjamo pogoje za boljšo kakovost našega življenja, ki ga omogoča proces vzgoje in izobraževanja kot tudi opolnomočenje posameznika. Brez tega doslej ne bi bilo številnih pozitivnih sprememb v razvoju družbe in države, kot tudi skupnih vrednot, ki posledično utrjujejo identiteto slovenske države.

Dodatek

Spodnji sistemski diagram je rezultat delavnice in predstavlja gonilo za doseganje družbenih izboljšav, ki poganjajo *Vizijo Slovenije 2050*. Osnovna struktura vsebuje tri zanke, ki se medsebojno krepijo. Ob ustreznem delovanju to gonilo krepí prepoznane elemente vizije: kakovost življenja, zaupanje in razvoj inovativne družbe, skozi pridobivanje znanj in veščin pa prispeva k preoblikovanju tako nacionalne kot evropske identitete Slovenije. Vse skupaj se navezuje tudi z zavezami za trajnostni razvoj.

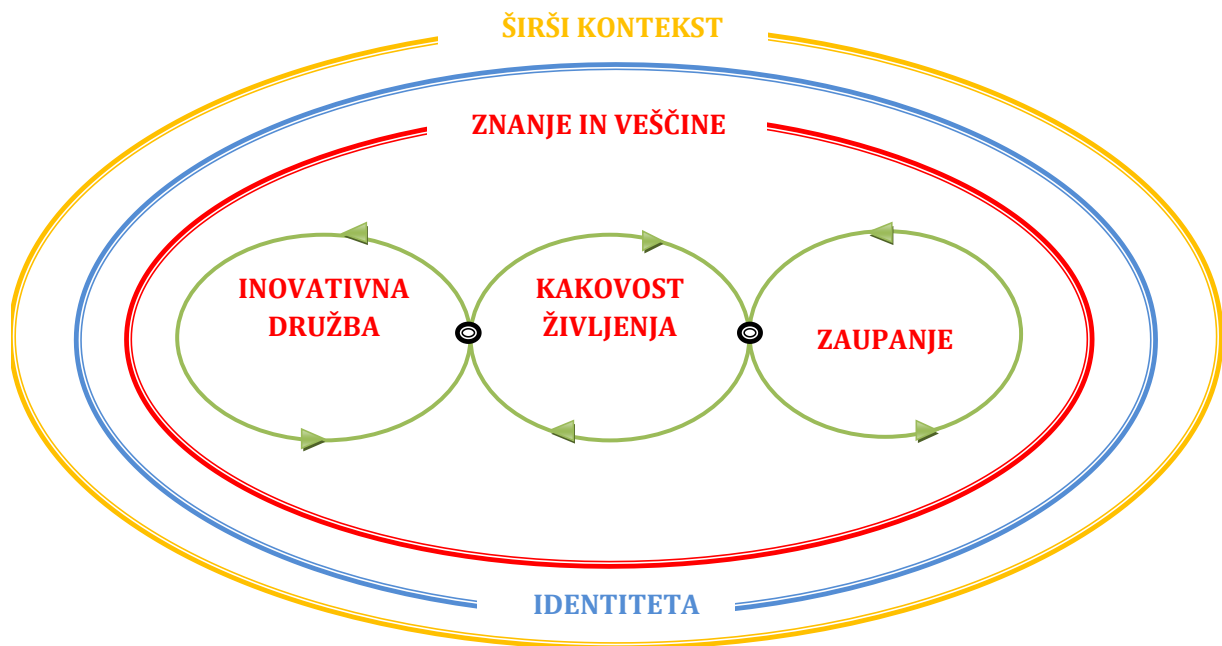

Diagram predstavlja DNK družbe, ki določa samozavestne, odločne in pogumne državljane.